

Patent- och marknadsdomstolen

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
JU.L2@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2024:69 Ett nytt konsumentkreditdirektiv

(Ju 2024/02164)

Stockholms tingsrätt, Patent- och marknadsdomstolen, har granskat författningsförslagen i betänkandet utifrån de intressen som domstolen har att bevaka. Domstolen lämnar följande kommentarer.

Marknadsföring

Artiklarna 7 och 8.7 innehåller bestämmelser om reklam för marknadsföring av kreditavtal. Utredningen föreslår att artiklarna genomförs i 2 kap. 1 § och 1 kap. 9 § i den nya konsumentkreditlagen.

Av den föreslagna regleringen i 2 kap. 1 § första stycket första meningen följer att måttfullhet ska iakttas vid marknadsföring av krediter. Vidare anges i första stycket andra meningen att viss marknadsföring aldrig är att anse som måttfull. I andra stycket anges att marknadsföring som strider mot första stycket vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) ska anses som otillbörlig mot konsumenter. Utredningen föreslår därutöver att regleringen att näringsidkaren ska iaktta god kreditgivningssed överförs till 1 kap. 9 § i den nya konsumentkreditlagen.

Artikel 7 föreskriver att medlemsstaterna ska kräva att marknadsföring av kreditavtal är rättvisande, klara och icke vilseledande. Vidare anges att viss i

artikeln angiven marknadsföring *ska* vara förbjuden. De föreslagna bestämmelserna om måttfullhet (2 kap. 1 § första stycket första meningen) och god kreditgivningssed (1 kap. 9 §) är enligt utredningen tillräckliga för att genomföra artikel 7.

Artikel 8.7 föreskriver att medlemsstaterna *ska* förbjuda viss reklam för kreditprodukter enligt punkterna a-c i artikeln. Utredningens förslag i 2 kap. 1 § första stycket andra meningen ska genomföra det förbud mot viss reklam som föreskrivs i artikel 8.7 i direktivet.

Domstolen invänder inte mot utredningens bedömning att befintliga bestämmelser är tillräckliga för att genomföra artikel 8.7. Som utredningen framhåller finns det samtidigt skäl som talar för att mer specifika förbud kan bidra till att göra regleringen tydligare och mer rättssäker. Domstolen har ingen annan uppfattning i den delen och har följande synpunkter på den reglering som utredningen föreslår.

För det första noterar domstolen att regleringen i 2 kap. 1 § första stycket andra meningen inte följer direktivtexten i artikel 8.7. Den föreslagna formuleringen kan enligt domstolen uppfattas som otydlig. Det framgår t.ex. inte av lagtexten eller kommentaren till bestämmelsen vad som utgör *kreditmissbruk* eller vad som avses med marknadsföring som antyder att krediter – förutom att leda till ”*förbättrade ekonomiska förutsättningar*” – ”*förbättrar konsumentens situation på något annat sätt*”. Domstolen anser att det skulle underlätta tillämpningen av 2 kap. 1 § första stycket andra meningen om lagtexten i stället ligger närmare direktivtexten i artikel 8.7. Riktlinjer för tolkningen av bestämmelsen kan i sådant fall utvecklas i kommentaren.

Vad sedan gäller artikel 7 noterar domstolen också att andra meningen anger att vissa formuleringar i reklam- och marknadsföringsmaterial *ska* vara förbjudna. Enligt domstolen innebär det att något transaktionstest inte behöver göras vid överträdelse av de förbud som anges. Utredningen föreslår dock inte att förbuden ska specificeras i lagtext, t.ex. genom att inkluderas i den uppräkningslista av exempel i 2 kap. 1 § första stycket andra meningen på marknadsföring som

aldrig ska anses vara måttfull. Enligt domstolens mening bör det övervägas om inte också de formuleringar som anges i artikel 7, andra meningen, ska omfattas av mer specifika förbud avseende marknadsföring som aldrig är att anses som måttfull. Detta skulle enligt domstolen kunna ske genom att 2 kap. 1 § omarbetas eller att en ny bestämmelse införs som anger vad marknadsföringen aldrig får innehålla. En helt ny bestämmelse skulle därvid kunna innehålla en uppräknning av de förbud som följer av artikel 7 och 8.7.

Kreditprövning

Utredningen föreslår att artikel 18.3 i direktivet genomförs i 3 kap. 16 § i den nya konsumentkreditlagen. Artikeln anger riktlinjer för kreditprövningen. I skäl 55 anges vidare att kreditprövningen åtminstone bör grundas på vissa angivna uppgifter. Enligt domstolen bör artikel 18.3 förstås på så vis att en proportionalitetsbedömning i och för sig ska göras men att det ändå finns en miniminivå för vilka uppgifter som ska inhämtas vid en kreditprövning. Fråga kan enligt domstolen uppkomma om den ventil som lämnas i förslaget medför att bestämmelsen skulle kunna tolkas på så vis att kreditgivare kan underlåta att inhämta uppgifter som omfattas av miniminivån.

Övrigt

Utredningen föreslår att nu gällande reglering beträffande information vid marknadsföring överförs till 2 kap. 2 § i den nya konsumentkreditlagen. Av 2 kap. 2 § första stycket följer att information om den effektiva räntan ska lämnas vid marknadsföring av kreditavtal. Det anges i bestämmelsens andra stycke att om någon annan räntesats eller sifferuppgift än den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom lämna viss ytterligare information som räknas upp i bestämmelsen.

Domstolen anser att det i andra stycket bör förtydligas att den effektiva räntan ska anges även i de situationer som avses i andra stycket. Det kan förslagsvis ske genom att meningens inledning får följande lydelse: *Om någon annan räntesats eller sifferuppgift utöver den effektiva räntan anges.*

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Malou Lindblom, rådmännen Ylva Aversten och Ricardo Valenzuela samt tingsfiskalen Matilda Vikberg, föredragande.

Malou Lindblom

Matilda Vikberg